

УДК [33.021.8:323.3]: 005.336.4(100):330.342(477)

Структурні реформи на селі: світовий досвід, українські реалії / Кириленко І.Г., Івченко В.Є.
// Економіка АПК. – 2016. – № 2. – С. 5.

У статті проаналізовано питання ролі малих і дрібних фермерських господарств, а також особистих селянських господарств у національній економіці та створенні цивілізованого аграрного устрою в Україні, їхню участь у формуванні платоспроможного сільського населення, в тому числі їх діяльності у розвитку сільської місцевості.

Як елемент новизни досліджено вдалий досвід підтримки малого фермерства у країнах ЄС, зокрема Польщі, а також роль і значення сімейного фермерського господарства як принципово нової структури господарювання в Україні.

Запропоновано ряд заходів для створення відповідних умов, які стимулюватимуть розвиток малих сімейних ферм, зокрема конкретні законопроекти щодо вдосконалення законодавчої бази та програми, на які потрібно звернути увагу для поліпшення фінансової підтримки з боку держави саме для малих сільськогосподарських підприємств. Бібліогр.: 10.

Ключові слова: сімейні фермерські господарства, дрібні й середні фермерські господарства Польщі, аграрне виробництво, організований ринок продажу сільськогосподарської продукції.

УДК [33.021.8:323.3]: 005.336.4(100):330.342(477)

Структурные реформы на селе: мировой опыт, украинские реалии / Кириленко И.Г., Ивченко В.Е. // Экономика АПК. – 2016. – № 2. – С. 5.

В статье проанализирована роль малых и мелких фермерских хозяйств, а также личных крестьянских хозяйств в национальной экономике и создании цивилизованного аграрного уклада в Украине, их участие в формировании платежеспособного сельского населения, в том числе их деятельности в развитии сельской местности.

Как элемент новизны исследован удачный опыт поддержки малого фермерства в странах ЕС, в частности Польши, а также роль и значение семейного фермерского хозяйства как принципиально новой структуры хозяйствования в Украине.

Предложен ряд мер по созданию соответствующих условий, которые будут стимулировать развитие малых семейных ферм, в том числе конкретные законопроекты по совершенствованию законодательной базы и программы, на которые нужно обратить внимание для улучшения финансовой поддержки со стороны государства именно для малых сельскохозяйственных предприятий. Библиогр.: 10.

Ключевые слова: семейные фермерские хозяйства, мелкие и средние фермерские хозяйства Польши, аграрное производство, организованный рынок продажи сельскохозяйственной продукции.

UDS [33.021.8:323.3]: 005.336.4(100):330.342(477)

Structural rural reforms: world experience, Ukrainian realia / Kyrylenko I.H., Ivchenko V.Y. // Ekonomika APK. – 2016. – № 2. – P. 5.

The paper provides analysis of the role of small enterprises and farms, private rural households within the national economics and formation of civilized agrarian environment in Ukraine. The issue of possible influence of these business entities on formation of solvent rural population and general development of rural areas.

As an element of scientific novelty the paper presents a study of successful experience of support for small entrepreneurship in the EU countries, particularly in Poland, and the role and significance of family farming as a conceptually new form of business entities in Ukraine.

The paper provides the guidelines and practical solutions for creation of the favourable environment for stimulation of small family farms, including actual bills and amendments to legislative base and programmes with particular emphasis on state support and funding for small agricultural enterprises. Refs.: 10.

Key words: family farms, small enterprises and farms of Poland, agrarian production, organized market of agricultural products.

УДК631.15 (477)

Антикризові можливості агропродовольчого комплексу / Пасхавер Б.Й. // Економіка АПК. – 2016. – № 2. – С. 11.

Мета статті – проаналізувати вплив агропродовольчого комплексу на кризові тенденції в національній економіці України.

Наслідки кризових явищ в економіці України досліджені на макроекономічному та галузевому рівнях. Доведено відносну стійкість агропродовольчого комплексу до негативних тенденцій кризових періодів: менші темпи скорочення виробництва, вища самозайнятість, можливості продовольчого самозабезпечення.

Показано важливість поглиблення переробки продукції сільського господарства і створення кінцевого продукту продовольчого споживання з високою доданою вартістю. Підкреслено значення використання антикризових можливостей агропродовольчого комплексу для післякризового відновлення. Табл.: 11. Бібліогр.: 13.

Ключові слова: агропродовольчий комплекс, економічна криза, антикризова стійкість, глибина переробки, додана вартість.

УДК 631.15 (477)

Антикризисные возможности агропродовольственного комплекса / Пасхавер Б.И. // Экономика АПК. – 2016. – № 2. – С. 11.

Цель статьи – проанализировать влияние агропродовольственного комплекса на кризисные тенденции в национальной экономике Украины.

Последствия кризисных явлений в экономике Украины исследованы на макроэкономическом и отраслевом уровнях. Доказана относительная устойчивость агропродовольственного комплекса к негативным тенденциям кризисных периодов: меньшие темпы сокращения производства, более высокая самозанятость, возможности продовольственного самообеспечения.

Показана важность углубленной переработки продукции сельского хозяйства и создания конечного продукта продовольственного потребления с высокой добавленной стоимостью. Подчеркнута значимость использования антикризисных возможностей агропродовольственного комплекса для послекризисного восстановления. Табл.: 11. Библиогр.: 13.

Ключевые слова: агропродовольственный комплекс, экономический кризис, антикризисная устойчивость, глубина переработки, добавленная стоимость.

UDS 631.15 (477)

Anticrisis prospects of agroindustrial complex / Paskhaver B.Y. // Ekonomika APK. – 2016. – № 2. – P. 11.

The objective of this paper is to analyse the influence of agroindustrial complex on the crisis trends in national economy of Ukraine.

The outcomes of crisis phenomena in Ukrainian economy were studied on the macroeconomic and branch levels. The relative resistance of agroindustrial complex towards negative trends of crisis periods: small temps of reduction of production, higher level of self-employment, possibilities of food self-supply.

The author stresses that it is necessary to increase the processing rate of agricultural products and to manufacture the final product with high added value. The meaning of anticrisis opportunities of agrifood complex for post-crisis recovery is outlined. Tabl.: 11. Refs.: 13.

Key words: agri-food complex, economic crisis, crisis-resistance, processing rate, value added.

УДК 631.11:001.8

Нові методичні підходи щодо удосконалення нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення / Месель-Веселяк В.Я., Федоров М.М. // Економіка АПК. – 2016. – № 2. – С. 22.

Проаналізовано багаторічне застосування грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення, здійсненої за затвердженою постановою Кабінету Міністрів України „Методикою грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення та населених пунктів” від 23.03.1995 р. № 213. Встановлено, що її показники, які щорічно індексуються, не відповідають сучасним вимогам ринкової економіки. Інформація, за якою проведена оцінка, застаріла. У цьому зв'язку окремі положення чинної методики потребують уточнення, з урахуванням змін в економічній ситуації на селі та вимог ринкової економіки.

Пропонується визначення критерію грошової оцінки земель на новій (нормативній) основі за принципом “від часткового до загального”. Оцінку доцільно проводити починаючи з окремих агро-виробничих груп ґрунтів і завершуючи земельними ділянками сільськогосподарських підприємств, адміністративних районів, областей і країни в цілому.

Опрацьовано алгоритм визначення рентного доходу, який капіталізується за певну кількість років, залежно від ціни користування кредитом.

Здійснення нормативної грошової оцінки земель за новим методичним підходом на сучасній інформаційній основі забезпечить реальну оцінку сільськогосподарських угідь у ринкових умовах господарювання, що дасть змогу об'єктивно визначати розмір орендної плати за землю, оподатковувати земельні ділянки, стабілізувати надходження коштів від плати за землю до місцевих бюджетів. Табл.: 2. Бібліогр.: 21.

Ключові слова: нормативна грошова оцінка, диференціальний рентний дохід, норма прибутку, капіталізація диференціального рентного доходу, плата за землю.

УДК 631.11:001.8

Новые методические подходы к усовершенствованию нормативной денежной оценки земель сельскохозяйственного назначения / Месель-Веселяк В.Я., Федоров Н.Н. // Економіка АПК. – 2016. – № 2. – С. 22.

Проанализировано многолетнее применение денежной оценки земель сельскохозяйственного назначения, осуществленной за утвержденным постановлением Кабинета Министров Украины "Методикой денежной оценки земель сельскохозяйственного назначения и населенных пунктов" от 23.03.1995 г. № 213. Установлено, что ее показатели, которые ежегодно индексируются, не отвечают современным требованиям рыночной экономики. Информация, в соответствии с которой проведена оценка, устарела. В этой связи отдельные положения действующей методики нуждаются в уточнении, выходя из изменений в экономической ситуации на селе и требований рыночной экономики.

Предлагается определение критерия денежной оценки земель на новой (нормативной) основе по принципу "от частного к общему". Оценку целесообразно проводить начиная с отдельных агро-производственных групп почв и завершая земельными участками сельскохозяйственных предприятий, админрайонов, областей и страны в целом.

Проработан алгоритм определения рентного дохода, который капитализируется за определенное количество лет, в зависимости от цены пользования кредитом.

Осуществление нормативной денежной оценки земель за новым методическим подходом на современной информационной основе обеспечит реальную оценку сельскохозяйственных угодий в рыночных условиях ведения хозяйства, что даст возможность объективно определять арендную плату за землю, облагать налогом земельные участки, стабилизировать поступление средств от платы за землю в местные бюджеты. Табл.: 2. Библиогр.: 21.

Ключевые слова: нормативная денежная оценка, дифференциальный рентный доход, норма прибыли, капитализация дифференциального рентного дохода, плата за землю.

The data of the long-term pecuniary valuation of agricultural land carried out on the bases of the decree of the Cabinet of ministers of Ukraine “On methodology of pecuniary valuation of agricultural land and inhabited localities” 23.03.1995 № 213 was studied. It is defined that its rates that are indexed on a yearly basis do not meet the challenges of the market economy. The information on which the pecuniary valuation is founded are outdated. Hence, certain provisions of the current methodology require specification and adjustments, with consideration of changes of the rural economic situation and challenges of the market economy.

It is suggested to define the criterion for pecuniary valuation on the new (regulatory) grounds, i.e. on the principle ‘from the special to the general’. The valuation should be done starting from the certain groups of soil, finishing with land shares of agricultural enterprises, administrative districts, areas and country in general.

The algorithm of valuation of rent revenue that get capitalised within several years, due to the credit rate.

The pecuniary valuation of land based on the new methodological approach can ensure real and accurate valuation of agricultural land in the business environment of market economy. It will give a possibility to define the volume of land rent, tax the land shares, stabilize land use taxes revenue to the local budgets. .
Tabl.: 2. Refs.: 21.

Key words: pecuniary valuation, differential rent revenue, normal income, capitalisation of the differential rent revenue, land tax/payment.

Мета статті – конкретизувати основні проблеми та запропонувати шляхи удосконалення державної аграрної політики в сучасних умовах із використанням наукової платформи інституціоналізму.

Науково обґрунтовано, що агропромислова бізнесова діяльність нині ведеться в складних інституційних умовах, викликаних не тільки транзитивними змінами при формуванні ринкової системи аграрного бізнесу, але й незавершеністю земельної, господарської, інфраструктурної, податкової та соціальної складових аграрної реформи, що суттєво обмежує результативність економічної діяльності суб’єктів аграрного підприємництва і знижує рівень конкурентності в умовах євроінтеграції.

Запропоновано авторське бачення комплексних шляхів, спрямованих на інституційне удосконалення державної аграрної політики та відповідне її адаптування зі Спільною аграрною політикою ЄС, правилами СОТ, з урахуванням сучасних тенденцій на внутрішньому і зовнішньому ринках та забезпечення пріоритетних національних інтересів.

Як елементи наукової новизни набули подальшого розвитку обґрунтування необхідності й шляхів удосконалення державної аграрної політики з урахуванням наукової платформи інституціоналізму, органічного поєднання дії інституційних механізмів стимулів і обмежень, регулювання та саморегулювання аграрного підприємництва, формування системи відповідних державних інститутів і системи аграрного бізнесу, розв’язання сучасних інституційних проблем, особливо завершення земельної реформи та підтримка розвитку обслуговуючої кооперації передусім дрібних та середніх сільгоспвиробників, як фактора демонополізації аграрного ринку, вирівнювання конкуренції із великими виробниками, механізму реального самозахисту економічних інтересів учасників кооперації й спроможністю інституційного механізму кооперування разом із місцевими громадами розв’язувати проблеми розвитку сільських територій та інші, вказано на необхідність прискореного законодавчого закріплення основних положень державної аграрної політики відповідно до сучасних викликів.

Викладені в статті пропозиції можуть бути використані для вдосконалення інституційних механізмів регулювання та саморегулювання аграрного підприємництва органами державного управління, розвитку законодавства з питань аграрної політики. Табл.: 1. Рис.: 1. Бібліогр.: 18.

Ключові слова: державна аграрна політика, євроінтеграція, конкурентність, монополізм, тінізація ринку, земельна реформа, кооперація, економічна свобода.

УДК 330.837:338.43.01

Институционализм – научная платформа для совершенствования государственной аграрной политики / Лузан Ю.Я., Лузан А.Ю. // Экономика АПК. – 2016. – № 2. – С. 29.

Цель статьи – конкретизировать основные проблемы и предложить пути совершенствования государственной аграрной политики в современных условиях с использованием научной платформы институционализма.

Научно обосновано, что агропромышленная бизнес-деятельность сегодня осуществляется в сложных институциональных условиях, вызванных не только транзитивными изменениями при формировании рыночной системы аграрного бизнеса, но и незавершенностью земельной, хозяйственной, инфраструктурной, налоговой и социальной составляющих аграрной реформы, что существенно ограничивает результативность экономической деятельности субъектов аграрного предпринимательства и снижает уровень конкурентности в условиях евроинтеграции.

Предложено авторское видение комплексных путей, направленных на институциональное усовершенствование государственной аграрной политики и соответствующую ее адаптацию с Общей аграрной политикой ЕС, правилами ВТО, с учетом современных тенденций на внутреннем и внешнем рынках и обеспечения приоритетных национальных интересов.

Как элементы научной новизны получили дальнейшее развитие обоснование необходимости и путей совершенствования государственной аграрной политики с учетом научной платформы институционализма, органического сочетания действия институциональных механизмов стимулов и ограничений, регулирования и саморегулирования аграрного предпринимательства, формирования системы соответствующих государственных институтов и системы аграрного бизнеса, решения современных институциональных проблем, особенно завершение земельной реформы и поддержка развития обслуживающей кооперации прежде всего мелких и средних сельхозпроизводителей, как фактора де-монополизации аграрного рынка, выравнивание конкуренции с крупными производителями, механизма реальной самозащиты экономических интересов участников кооперации и способностью институционального механизма кооперации вместе с местными общинами решать проблемы развития сельских территорий, и другие, указано на необходимость ускоренного законодательного закрепления основных положений государственной аграрной политики в соответствии с современными вызовами.

Изложенные в статье предложения могут быть использованы для совершенствования институциональных механизмов регулирования и саморегулирования аграрного предпринимательства органами государственного управления, развития законодательства по вопросам аграрной политики. Табл.: 1. Илл.: 1. Библиогр.: 18.

Ключевые слова: государственная аграрная политика, евроинтеграция, конкуренция, монополизм, тинизация рынка, земельная реформа, кооперація, економічна свобода.

UDS 330.837:338.43.01

Institutionalism as a scientific platform for enhancement of the state agrarian policy / Luzan Y.Y., Luzan O.Y. // Ekonomika APK. – 2016. – № 2. – P. 29.

The paper addresses the issue of state agrarian policy in current situation within the institutionalism framework and suggests concretisation of basic problems and provision of possible solutions to them.

It is scientifically substantiated that agro-industrial business activity is currently performed in challenging institutional environment. Such environment was formed due to transitive changes of formation of market system of agrarian business as well as unfinished implementation of land, administrative, infrastructure, tax and social constituents of agrarian reform. All these factors considerably limit efficiency of economic activity of agrarian business entities and lowers the level of competitiveness within the framework of eurointegration.

The author suggests a set of complex solutions for institutional enhancement of the state agrarian policy and its respective adaptation to the Common Agricultural Policy of the EU, WTO Regulations, and

adjustment to the current market trends on the domestic and foreign markets and securing the priority national interests.

As for the elements of scientific novelty, the authors state that it is necessary to enhance state agrarian policy on the grounds of scientific institutionalism, ensure natural combination of stimuli and restrictions, and self-regulation of agrarian entrepreneurship. It is also essential to form a system of relevant state institutions and system of agrarian business to address the institutional issues esp. land reform, to develop service cooperation of small and medium businesses, as a factor for demonopolisation of agrarian market and competitive leveling with big producers. There should be developed a mechanism of real self-protection. Tabl.: 1. Figs.: 1. Refs.: 18.

Key words: state agrarian policy, eurointegration, competitiveness, monopoly, shadow market, and reform, cooperation, economic freedom.

УДК 636:167.1

Скотарство як найбільш проблемна галузь тваринництва / Дієсперов В.С. // Економіка АПК. – 2016. – № 2. – С. 38.

Мета статті – з'ясувати причини прискореного руйнування сільгоспідприємств, які зберігають виробництво продукції скотарства.

Аналіз на матеріалах статистичної інформації з підприємств Київської області показав, що ті з них, в яких утримується значне поголів'я худоби, втрачають у доходності порівняно з іншими понад тисячу гривень на кожному гектарі сільгоспугідь. Переважна більшість підприємств відмовилася від скотарства. Орієнтир на розв'язання проблеми галузі першочерговою увагою до організації тваринництва господарств населення невиправданий. Необхідно негайно вживати заходів до відновлення в країні великого скотарства.

Поряд із мобілізацією факторів ефективності безпосередньо на фермах необхідно вирівняти економічні умови господарювання в підприємствах з різною структурою виробництва. У частині підприємств із вигідною спеціалізацією нагромаджуються багатомільйонні прибутки, які могли б бути частково спрямовані в аналізовану галузь. Оскільки скотарство вимагає великих площ для кормовиробництва, необхідне гарантування стабільності землекористування підприємств. Передусім слід запропонувати потенційним інвесторам створювати сучасне виробництво на угіддях, які залишилися в державній власності. Табл.: 5. Бібліогр.: 6.

Ключові слова: скотарство, галузева структура підприємств, щільність поголів'я худоби, додана вартість, окупність виробничих витрат.

УДК 636:167.1

Скотководство как наиболее проблемная отрасль животноводства / Диесперов В.С. // Экономика АПК. – 2016. – № 2. – С. 38.

Цель статьи – выяснить причины ускоренного разрушения сельхозпредприятий, сохраняющих производство продукции скотоводства.

Анализ на материалах статистической информации из предприятий Киевской области показал, что те из них, в которых содержится значительное поголовье скота, теряют в доходности по сравнению с другими свыше тысячи гривен на каждом гектаре сельхозугодий. Преобладающее большинство хозяйств отказалось от скотоводства. Ориентир на решение проблемы отрасли преимущественно за счет хозяйств населения неоправдан. Необходимо неотлагательно принимать решения для возобновления в стране крупного скотоводства.

Наряду с мобилизацией ресурсов эффективности непосредственно на фермах необходимо выравнивать экономические условия хозяйствования в предприятиях с разной структурой производства. В части хозяйств с выгодной специализацией накапливаются многомиллионные прибыли, которые могли бы быть частично направлены в анализируемую отрасль. Скотоводству необходимы большие площади для кормообеспечения, поэтому нужно гарантировать стабильность землепользования пред-

приятій. Пржеде всего следует предложить потенциальным инвесторам создавать современное производство на угодьях, оставшихся в государственной собственности. Табл.: 5. Библиогр.: 6.

Ключевые слова: скотоводство, отраслевая структура предприятий, плотность поголовья скота, добавленная стоимость, окупаемость производственных расходов.

UDS 636:167.1

Cattle breeding as the most challenged brunch of animal husbandry / Diesperov V.S. // *Ekonomika APK.* – 2016. – № 2. – P. 38.

The paper is aimed to define the causes of destruction of agrarian farms that preserve cattle breeding.

The analysis of statistical data of enterprises of Kyiv region has shown that farms, which have considerable cattle, lose more than 1000 UAH of profit from every ha of farming land in comparison with other farms. The majority of farms have rejected cattle breeding. The cattle breeding management of farms is not a solution to the problem. It is necessary to take measures for renewal of big cattle breeding in the country.

Alongside with mobilisation of the factors of economic efficiency of farms it is crucial to level economic business conditions for different business entities with different production structure. Part of the enterprises that have attractive specialisation accumulate multimillion profits that could be partly invested into the analysed brunch. As cattle breeding requires considerable areas for forage provision, the farms should be granted sustainable land-use. It is necessary to propose the potential investors to start their own production on the state farm land. Tabl.: 5. Refs.: 6.

Key words: cattle-breeding, brunch structure of enterprises, density of livestock, added value, the recoupment of production expenses.

UDS 346.54

Stimulation and its role in market economy regulation mechanism / Mazur H.F. // *Ekonomika APK.* – 2016. – № 2. – P. 45.

The objective of this article is the disclosure of the essential and functional characteristics of economic systems development stimulation as a function of regulation in the market mechanism of interaction. The importance of theoretical principles of the meaning of regulation as a component of the factors providing economic management is described. The structural elements of formation the organizational and economic stimulation mechanism of economic agent interaction under market conditions are determined. The role characteristics of stimulation from the perspective of institutional concepts and in particular, neo-institutionalism are positioned, with the definition of roles in the process of transaction cost regulation. The author's opinion concerning the tasks of stimulation under the transience of changes in the market mechanism as the institutional dynamic system of economic exchange, which is both the object of regulation and the subject of the regulation process. Figs.: 1. Refs.: 16.

Key words: mechanism, stimulation, market, regulation, market economy.

УДК 346.54

Стимулювання та його роль у механізмі регулювання ринкової економіки / Мазур Г.Ф. // *Економіка АПК.* – 2016. – № 2. – С. 45.

Метою статті є розкриття сутнісно-функціональних характеристик стимулювання розвитку економічних систем як функції регулювання в ринковому механізмі взаємодії суб'єктів господарювання. Висвітлено теоретичні основи обґрунтування значимості регулювання – складової системи чинників, забезпечуючих управління економікою. Визначено структурні елементи формування організаційно-економічного механізму стимулювання взаємодії економічних агентів в умовах ринку. Розкрито рольові характеристики стимулювання з позиції інституціональної концепції та зокрема неінституціоналізму, з визначенням ролі в процесі регулювання трансакційних витрат. Запропоновано авторське бачення завдань стимулювання в умовах швидкоплинності змін у ринковому механізмі як інститу-

ційно-динамічної системи господарського обміну, яка є одночасно об'єктом регулювання і суб'єктом регуляторного процесу. Рис.: 1. Бібліогр.: 16.

Ключові слова: механізм, стимулювання, ринок, регулювання, ринкова економіка.

УДК 346.54

Стимулирование и его роль в механизме регулирования рыночной экономики / Мазур Г.Ф.
// Экономика АПК. – 2016. – № 2. – С. 45.

Целью статьи является раскрытие сущностно-функциональных характеристик стимулирования развития экономических систем как функции регулирования в рыночном механизме взаимодействия субъектов хозяйствования. Освещены теоретические основы обоснования значимости регулирования – составной системы факторов, обеспечивающих управление экономикой. Определены структурные элементы формирования организационно-экономического механизма стимулирования взаимодействия экономических агентов в условиях рынка. Раскрыты ролевые характеристики стимулирования с позиции институциональной концепции и в частности неинституционализма, с определением роли в процессе регулирования транзакционных расходов. Предложено авторское видение заданий стимулирования в условиях быстротечности изменений в рыночном механизме как институционально-динамической системы хозяйственного обмена, которая выступает одновременно в качестве объекта регулирования и субъекта регуляторного процесса. Илл.: 1. Библиогр.: 16.

Ключевые слова: механизм, стимулирование, рынок, регулирование, рыночная экономика.

УДК 338.43: 633.1

Шляхи оптимізації виробництва у зернопродуктовому підкомплексі для збільшення доданої вартості / Світовий О.М. // Економіка АПК. – 2016. – № 2. – С. 52.

Мета статті – обґрунтувати шляхи оптимізації виробництва у зернопродуктовому підкомплексі для збільшення доданої вартості.

У процесі дослідження використано: діалектичний, економіко-математичний, абстрактно-логічний методи.

У статті проаналізовано сучасний стан виробництва у зернопродуктовому підкомплексі, охарактеризовано основні напрями використання зерна, продуктів його переробки та побічної продукції, визначено основні обмежуючі та стимулюючі фактори, що впливають на виробництво зерна.

Як елементи новизни запропоновано класифікацію основних обмежувальних та стимулюючих факторів зерновиробництва. Також обґрунтовано основні напрями оптимізації виробництва у зернопродуктовому підкомплексі щодо збільшення доданої вартості.

За результатами дослідження зроблено висновок, що поєднання державного регулювання, інтеграції та кооперування у зернопродуктовому підкомплексі з ринковим саморегулюванням забезпечить виробництво оптимальної кількості продукції з найбільшою доданою вартістю. Табл.: 2. Рис.: 3. Бібліогр.: 15.

Ключові слова: зернопродуктовий підкомплекс, додана вартість, державне регулювання, фактори виробництва, переробка зерна.

УДК 338.43: 633.1

Пути оптимизации производства в зернопродуктовом подкомплексе для увеличения добавленной стоимости / Свитовый А.М. // Экономика АПК. – 2016. – № 2. – С. 52.

Цель статьи – обосновать пути оптимизации производства в зернопродуктовом подкомплексе для увеличения добавленной стоимости.

В процессе исследования использованы: диалектический, экономико-математический, абстрактно-логический методы.

В статье проанализировано современное состояние производства в зернопродуктовом подкомплексе, охарактеризованы основные направления использования зерна, продуктов его переработки и по-

бочной продукции, определены основные ограничивающие и стимулирующие факторы, влияющие на производство зерна.

Как элементы новизны предложена классификация основных ограничивающих и стимулирующих факторов зернопроизводства. Также обоснованы основные направления оптимизации производства в зернопродуктовом подкомплексе по увеличению добавленной стоимости.

По результатам исследования сделан вывод, что сочетание государственного регулирования, интеграции и кооперации в зернопродуктовом подкомплексе с рыночным саморегулированием обеспечит производство оптимального количества продукции с наибольшей добавленной стоимостью. Табл.: 2. Илл.: 3. Библиогр.: 15.

Ключевые слова: зернопродуктовый подкомплекс, добавленная стоимость, государственное регулирование, факторы производства, переработка зерна.

UDS 338.43: 633.1

Ways of optimization production in grain production sub-complex to increase value added / Svitovyi O.M. // *Ekonomika APK.* – 2016. – № 2. – P. 52.

The main objective of the paper is to justify the ways of optimizing production in grain products sub-complex for the increase of the added value.

The study used the following methods: dialectical, economic-mathematical, abstract and logical.

The article analysed the current state of production in grain production sub-complex, described main directions of grain, its products and by-products, the basic incentive for limiting factors affecting grain production.

As an issue of scientific novelty the author provides classification of the main limiting and stimulating factors of crops production. It is also proved that the main way to optimize production in grain production sub-complex is to increase the added value.

The study concluded that the combination of government regulation, integration and cooperation in grain production sub-complex and market self-regulation will ensure optimal production quantity of products with the highest added value. Табл.: 2. Figs.: 3. Refs.: 15.

Key words: grain production sub-complex, value added, regulation, factors of production, grain processing.

УДК 338.43:339.562(477)

Основи функціонування ринку кави та чаю в Україні / Духницький Б.В. // *Економіка АПК.* – 2016. – № 2. – С. 59.

Метою статті є розгляд основних аспектів функціонування вітчизняного ринку чаю та кави. Основну увагу приділено періоду з 2005 по 2015 рік.

У процесі дослідження використано методи: теоретичного узагальнення, аналізу й синтезу, порівняльної оцінки, статистичного спостереження та графічний.

Основним результатом є встановлення повної залежності даного ринку від зовнішніх закупівель і визначення країн, з яких ми найбільше завозимо цю продукцію. Незважаючи на відсутність власного вирощування, в Україні налагоджена система промислового фасування й обробки даної продукції. Досліджено особливості вирощування, виробництва, обробки та дистрибуції кавової і чайної продукції в світі. Проаналізовано основних гравців на ринку чаю й кави України, визначено пріоритети споживачів за видами продукції та цін на неї.

Нові тенденції на ринках чаю і кави, які мали місце у 2014-2015 роках унаслідок стрімкої девальвації гривні, спричинили зниження імпорту та переорієнтацію попиту в напрямі дешевшої продукції. Відтак розвиток ситуації в майбутньому залежатиме не лише від глобальної кон'юнктури на ринках чаю і кави, а й від економічної ситуації в Україні. Табл.: 2. Рис.: 1. Бібліогр.: 5.

Ключові слова: ринок, імпорт, кава, чай, девальвація, пріоритети споживачів.

УДК 338.43:339.562(477)

Основы функционирования рынка кофе и чая в Украине / Духницкий Б.В. // Экономика АПК. – 2016. – № 2. – С. 59.

Цель статьи – рассмотрение основных аспектов функционирования отечественного рынка чая и кофе. Основное внимание уделено периоду с 2005 по 2015 год.

В процессе исследования использованы методы: теоретического обобщения, анализа и синтеза, сравнительной оценки, статистического наблюдения и графический.

Основные результаты заключаются в установлении полной зависимости данного рынка от внешних закупок и определении стран, из которых мы наиболее завозим эту продукцию. Несмотря на отсутствие собственного выращивания, в Украине налажена система промышленной фасовки и обработки данной продукции. Исследованы особенности выращивания, производства, обработки и дистрибуции кофейной и чайной продукции в мире. Проанализированы основные игроки на рынке чая и кофе Украины, определены приоритеты потребителей по видам продукции и цен на нее.

Новые тенденции на рынках чая и кофе, которые имели место в 2014-2015 годах вследствие стремительной девальвации гривны, вызвали снижение импорта и переориентацию спроса в сторону более дешевой продукции. Таким образом, дальнейшее развитие ситуации будет зависеть не только от глобальной конъюнктуры на рынках чая и кофе, а и от экономической ситуации в Украине. Табл.: 2. Илл.: 1. Библиогр.: 5.

Ключевые слова: рынок, импорт, кофе, чай, девальвация, приоритеты потребителей.

UDS 338.43:339.562(477)

Basics of functioning of coffee and tea market in Ukraine / Dukhnytskyi B.V. // Ekonomika APK. – 2016. – № 2. – P. 59.

The goal of the article is consideration of the main aspects of the domestic tea and coffee market. The research is focused on the period from 2005 to 2015 years.

The research used following methods: theoretical, analysis and synthesis, comparative assessment, statistical monitoring and graphic.

Main result is determination of the complete dependence of this market on the external purchases, and definition of the major exporting countries to our internal market. Despite the absence of own growing, Ukraine has a system of industrial packaging and processing of these products. There were also studied the features of the cultivation, production, processing and distribution coffee and tea products in the world. The major players in the Ukrainian tea and coffee market, consumer priorities in terms of products and prices were defined and analysed.

New trends in the tea and coffee markets, which took place in 2014-2015 because of the rapid hryvnia devaluation, led to reducing import and reorientation of demand towards cheaper products. Thus the future situation will depend not only on the global tea and coffee markets, but also on the economic situation in Ukraine. Tabl.: 2. Figs.: 1. Refs.: 5

Key words: market, import, coffee, tea, devaluation, consumer priorities.

ФІНАНСОВІ ВІДНОСИНИ ТА БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК

FINANCIAL RELATIONS AND ACCOUNTING

УДК. 631.162:336.131

Трансформація фінансового менеджменту аграрних підприємств в умовах сучасних викликів / Давиденко Н.М. // Економіка АПК. – 2016. – № 2. – С. 63.

Метою статті є аналіз стану управління бізнес-процесами у системі фінансового менеджменту та розробка пропозицій щодо удосконалення формування бізнес-моделі вітчизняних аграрних підприємств.

У процесі дослідження використано методи кластерного аналізу й експертних оцінок для виокремлення стратегічних груп міжнародного ринку за бізнес-моделлю аграрного підприємства.

Як елемент новизни визначено розроблену бізнес-модель, яку можна застосовувати в аграрних підприємствах, що уможливить планувати повний цикл діяльності підприємства – від створення базового плану та підбору оптимальної технології вирощування до управління окремими виробничими підрозділами.

За результатами дослідження обґрунтовано висновок, що бізнес-моделювання організовує й координує систему фінансового менеджменту підприємства, забезпечує розробку програми дій від початку до завершення. Табл.: 4. Бібліогр.: 13.

Ключові слова: фінансовий менеджмент, управління, бізнес-модель, планування, бізнес, моделювання.

УДК. 631.162: 336.131

Трансформация финансового менеджмента аграрных предприятий в условиях современных вызовов / Давиденко Н.М. // Экономика АПК. – 2016. – № 2. – С. 63.

Целью статьи является анализ управления бизнес-процессами в системе финансового менеджмента и разработка предложений по совершенствованию формирования бизнес-модели отечественных аграрных предприятий.

В процессе исследования использованы методы кластерного анализа и экспертных оценок для выделения стратегических групп международного рынка по бизнес-модели аграрного предприятия.

Как элемент новизны разработана бизнес-модель, которую можно применить в аграрных предприятиях, что даст возможность планировать полный цикл деятельности предприятия – от создания базового плана и подбора оптимальной технологии выращивания до управления отдельными производственными подразделениями.

По результатам исследования обоснован вывод, что бизнес-моделирование организует и координирует систему финансового менеджмента предприятия, обеспечивает разработку программы действий от начала до конца. Табл.: 4. Библиогр.: 13.

Ключевые слова: финансовый менеджмент, управление, бизнес-модель, планирование, бизнес, моделирование.

UDS. 631.162:336.131

Transformation of financial management of agricultural enterprises in conditions of contemporary challenges / Davydenko N.M. // Ekonomika APK. – 2016. – № 2. – P. 63.

The objective of an article is an analysis of the business process in the management system of financial management and development of proposals for improving the formation of the business model of domestic agricultural enterprises.

The research used the methods of cluster analysis and peer reviews to isolate groups of strategic international market business model for agricultural enterprises.

As an element of novelty there was developed a business model that can be applied in agricultural enterprises. Applying the business model allows us to plan a full cycle of the enterprise - from the establishment of baseline and selection of optimal growing technology to the management of individual production units.

The study rightly concludes that business modelling organizes and coordinates the financial management system of the company, ensures the development programme of action from start to finish. Tabl.: 4. Refs.: 13.

Key words: financial management, business - model, planning and business modelling.

Метою статті є опрацювання методологічних засад функціонування універсального акцизу в сільському господарстві в умовах реформування спеціальних режимів оподаткування поставок сільгосппродукції.

Визначено, що специфічність податкового інструментарію для аграрної галузі в Україні зумовлюється комплексом причин, основними з яких слід визнати відсутність дієвих механізмів державної підтримки сільгосптоваровиробників за рахунок інших фінансових інструментів та низьку ефективність податкового адміністрування у сільському господарстві.

Відзначено позитивну роль, яку відіграли спеціальні режими оподаткування у розвитку аграрної галузі. Водночас охарактеризовано наявні суперечності, притаманні спецрежиму справляння ПДВ в аграрній галузі, які визначають необхідність реформування його механізму.

Доведено, що застосування спецрежиму справляння ПДВ позбавило державу можливості впливати на формування раціональної структури сільського господарства, внаслідок чого не вдалося забезпечити стримування негативних тенденцій, що спостерігались із розвитком тваринницької галузі в Україні. Визначено, що діючий податковий механізм фактично стимулює сільгосп підприємства до вибору рентабельніших видів діяльності, позбавляючись низькомаржинальних.

Опрацьовано напрями реформування спецрежиму справляння ПДВ для сільгосп підприємств, визначено вплив змін у податковому механізмі на окремих учасників економічних відносин у галузі – сільгосп підприємства, особисті селянські господарства, державу в частині економічних та бюджетних інтересів, а також інтересів споживачів і місцевих громад.

Запропоновано модель для оцінки фіскальних наслідків зміни порядку оподаткування поставок сільськогосподарської продукції, яка дає змогу спрогнозувати зміну чистих податкових надходжень з урахуванням частки доданої вартості у ціні сільгосппродукції та відношення експортних поставок до виробництва окремих видів сільгосппродукції у сільгосп підприємствах.

Обґрунтовано доцільність диференціації умов оподаткування для сільгосптоваровиробників із метою реалізації заходів податкового стимулювання розвитку лише пріоритетних напрямів діяльності та форм господарювання. Рекомендовано напрями реформування механізму справляння ПДВ ув'язувати зі стимулюванням формування багатокладної економіки сільських територій та підвищенням рівня сільської зайнятості. Табл.: 3. Рис.: 1. Бібліогр.: 21.

Ключові слова: податкова реформа, податковий механізм, система оподаткування, спеціальний податковий режим, податок на додану вартість, оподаткування сільськогосподарських підприємств, податкове стимулювання.

Целью статьи является разработка методологических основ функционирования универсального акциза в сельском хозяйстве в условиях реформирования специальных режимов налогообложения поставок сельхозпродукции.

Определено, что специфичность налогового инструментария для аграрной отрасли в Украине определяется комплексом причин, основными из которых следует признать отсутствие действенных механизмов государственной поддержки сельхозтоваропроизводителей за счет других финансовых инструментов и низкой эффективности налогового администрирования в сельском хозяйстве.

Отмечено положительную роль, которую сыграли специальные режимы налогообложения в развитии аграрной отрасли. В то же время, охарактеризованы существующие противоречия, присущие спецрежиму взимания НДС в аграрной отрасли, которые определяют необходимость реформирования его механизма.

Доказано, что применение спецрежима взимания НДС лишило государство возможности влиять на формирование рациональной структуры сельского хозяйства, в результате чего не удалось обеспечить сдерживание негативных тенденций, которые наблюдались с развитием животноводческой от-

расли в Украине. Определено, что действующий налоговый механизм фактически стимулирует сельхозпредприятия к осуществлению более рентабельных видов деятельности, избавляясь от низкомаржинального.

Отработаны направления реформирования спецрежима взимания НДС для сельхозпредприятий, определено влияние изменений в налоговом механизме на отдельных участников экономических отношений в отрасли – сельхозпредприятия, личные крестьянские хозяйства, государство в части экономических и бюджетных интересов, а также интересов потребителей и местных общин.

Предложена модель для оценки фискальных последствий изменения порядка налогообложения поставок сельскохозяйственной продукции, что дает возможность спрогнозировать изменение чистых налоговых поступлений с учетом доли добавленной стоимости в цене сельхозпродукции и отношение экспортных поставок в производстве отдельных видов сельхозпродукции в сельхозпредприятиях.

Обоснована целесообразность дифференциации условий налогообложения для сельхозтоваропроизводителей с целью реализации мероприятий налогового стимулирования развития только приоритетных направлений деятельности и форм хозяйствования. Предложено направления реформирования механизма взимания НДС увязывать со стимулированием формирования многоукладной экономики сельских территорий и повышением уровня сельской занятости. Табл.: 3. Илл.: 1. Библиогр.: 21.

Ключевые слова: налоговая реформа, налоговый механизм, система налогообложения, специальный налоговый режим, налог на добавленную стоимость, налогообложение сельскохозяйственных предприятий, налоговое стимулирование.

UDS 336.22: 631.16

VAT reformation in agriculture / Tulush L.D. // *Ekonomika APK.* – 2016. – № 2. – P. 69.

The paper is aimed at consideration of methodological framework of functioning of general excise in agriculture under special regimes of taxation of agricultural supply.

It is defined that the specificity of agrarian tax instruments in agrarian brunch of Ukraine is predefined by a set of matters including absence of efficient mechanisms of state funding for agrarian producers based on other financial instruments and low efficiency level of tax administration in agriculture.

The positive role of special tax treatment in development of agrarian brunch is outlined. The paper also addresses the existing discrepancies of the mechanism of special tax treatment of execution of VAT in agrarian sphere that requires reformation.

It is proved that the special tax treatment of execution of VAT deprived the state of possibility to form rational structure of rural agriculture, as it did not secure the resistance from negative tendencies that was traced on the example of the development of animal husbandry in Ukraine. It is defined that current tax treatment actually stimulates agrarian enterprises to choose more efficient business activities, and to drop low-margin activities.

The possible ways of further development of special treatment of VAT execution for agrarian enterprises are considered. The author defines the influence of change of tax treatment mechanism on business entities agrarian enterprises, private farms, state in economic and budget interests of consumers and local communities.

The model of assessment of fiscal results of change of tax treatment mechanism for agricultural supplies is introduced. This model can be used to foresee the alteration of tax revenue, considering the part of value added in agricultural products and interrelation of export supplies and production of certain kinds of agricultural products on agricultural enterprises.

The author substantiates the expediency of differentiation of taxation of agrarian commodity producers for introduction of tax stimulation just of the priority lines of business activity and development of business entities.

It is suggested to correlate the reform of the mechanism of VAT execution with stimulation of formation of multi-structure agrarian economics and increase of rural employment level. Табл.: 3. Figs.: 1. Refs.: 21.

Key words: tax reform, tax mechanism, taxation, tax treatment, VAT, taxation of agricultural enterprises, tax stimulation.

Мета статті – оцінка загальної потреби капітальних інвестицій на відновлення докризового рівня інвестування і компенсацію їхнього спаду в сільському господарстві в період тимчасової окупації частини території Донбасу.

У зв'язку з тимчасовою окупацією частини територій Донецької й Луганської областей та військових подій у їхньому сільському господарстві різко уповільнилися інвестиційні процеси, що негативно позначилося не лише на результатах галузі, а й на соціально-економічному розвитку цих регіонів. Через військові події в цих областях у 2014-2015 роках вже втрачено капітальні інвестиції у сільське господарство на суму 2,5 млрд грн.

Пропонується визначити масштаб інвестиційної проблеми як різницю між потребою в них і наявними можливостями її часткового розв'язання.

Відновлення інвестиційної діяльності в сільському господарстві постраждалих регіонів слід розглядати як важливе національне завдання.

Потреба капітальних інвестицій у сільське господарство на підконтрольній території Донбасу залежно від варіантів пріоритетності у цінах 2014 року становить 2,3-3,7 млрд грн у рік, що перевищує можливості національних товаровиробників та держави, а тому потребує пошуку додаткових джерел фінансування. У разі, якщо негативні наслідки тимчасової окупації частини території Донбасу проявлятимуться й надалі, інвестиційні втрати в сільському господарстві збільшуватимуться. Табл.: 1. Бібліогр.: 4.

Ключові слова: інвестиції, інвестиційна діяльність, масштаб інвестиційної проблеми, інвестиції в сільське господарство регіону, інвестиційні втрати через військові події, потреба в капітальних інвестиціях, інвестиційна програма.

Цель статьи – оценка общей потребности капитальных инвестиций на восстановление докризисного уровня инвестирования и компенсацию их спада в сельском хозяйстве в период временной оккупации части территории Донбасса.

В связи с временной оккупацией части территории Донецкой и Луганской областей и военных событий в их сельском хозяйстве резко замедлились инвестиционные процессы, что негативно сказалось не только на результатах в области, но и на социально-экономическом развитии этих регионов. Из-за военных событий в этих областях в 2014-2015 годах уже потеряны капитальные инвестиции в сельское хозяйство на сумму 2,5 млрд грн.

Предлагается определять масштаб инвестиционной проблемы как разницу между потребностью в них и имеющимися возможностями ее частичного решения.

Восстановление инвестиционной деятельности в сельском хозяйстве пострадавших регионов следует рассматривать как важную национальную задачу.

Потребность капитальных инвестиций в сельское хозяйство на подконтрольной территории Донбасса в зависимости от вариантов пріоритетности в ценах 2014 года составляет 2,3-3,7 млрд грн в год, что превышает возможности национальных товаропроизводителей и государства, а поэтому требует поиска дополнительных источников финансирования. В случае, если негативные последствия временной оккупации части территории Донбасса проявятся и в дальнейшем, инвестиционные потери в сельском хозяйстве увеличатся. Табл.: 1. Библиогр.: 4.

Ключевые слова: инвестиции, инвестиционная деятельность, масштаб инвестиционной проблемы, инвестиции в сельское хозяйство региона, инвестиционные потери из-за военных событий, потребность в капитальных инвестициях, инвестиционная программа.

The investment scale of the problem is determined to ensure the development of agriculture Donetsk and Lugansk regions, which arose because of a temporary occupation of their territory, which is based on the loss for 2014 in the territories controlled depending on the level of priority investment 2.3-3,7 billion a year.

The main objective of the paper is to determine the general need for capital investments in order to renew the pre-crisis investment level and to compensate investment decrease in agriculture with the period of the temporary occupation of part of the territory of Donbass.

Due to the temporary occupation of part of Donetsk and Lyhansk regions and military events in these areas there is a considerable investment decrease in agriculture of these regions and that has a negative impact both on brunch factors and on social and economic developmenet of these regions. Within the period of 2014-2015 the 2,5 bln UAH of capital investments have been lost due to military actions.

It is suggested to define the scale of the investment problem as the difference between the need for investments and current opportunities of the partial solution of this problem.

The renewal of the investment activity in rural agriculture of the disturbed regions should be considered an essential national objective.

The necessary volume of investments in agriculture of the under-control territory of Donbas consists due to the price priorities in 2014 approximately 2,3-3,7 bln UAH a year; this extends the abilities of nattional commodity producers and the state and thus requires alternative soursis of funding. If the negative impact of temporary occupation of a part of Donbass territory prevail, the investment losses in agricultural sphere will increase. Tabl.: 1. Refs.: 4.

Key words: investment activity, investment, the scale of the investment problems, investment in agriculture of the region, investment losses due to military events, the need for capital investment, the investment programme.

УДК 368:338.43

Взаємозв'язок страхового інтересу та страхового захисту при збалансуванні попиту і пропозиції на ринку аграрного страхування / Віленчук О. М. // *Економіка АПК.* – 2016. – № 2. – С. 84.

Метою статті є відображення взаємозв'язку страхового інтересу та страхового захисту при збалансуванні попиту і пропозиції як визначальної умови подальшого розвитку ринку аграрного страхування.

Методологічною основою дослідження були загальнотеоретичні методи наукового пізнання: індуктивний та дедуктивний, абстрактно-логічний, монографічний, проблемний, графічний, системно-структурний і порівняльний аналіз.

За результатами дослідження встановлено, що рушійною силою розвитку страхових відносин в аграрній сфері є прояв взаємного майнового інтересу суб'єктів страхового ринку, а також потреба виробників сільськогосподарської продукції в надійному страховому захисті. Представлено логічну послідовність трансформації понять “страховий інтерес” та “страховий захист” у фінансово-економічних взаємовідносинах на страховому ринку. Визначено мотиваційні чинники страхувальників і страховиків щодо конкретизації їхніх інтересів в участі у страховому процесі.

Як елемент наукової новизни відображено сукупність страхових інтересів страховиків та страхувальників у контексті збалансування їх фінансово-економічної спроможності до нейтралізації ризиків в аграрній сфері.

На основі аналізу динаміки основних показників попиту і пропозиції на ринку аграрного страхування, а також оцінки співвідношення посівних та застрахованих площ у розрізі сільськогосподарських культур встановлено, що вітчизняний ринок аграрного страхування має значний потенціал свого розвитку, особливо за умов поступового збалансування страхових інтересів і відповідальності суб'єктів страхового процесу. Сформульовано пропозиції, спрямовані на встановлення рівноваги між суб'єктами ринку аграрного страхування як основи для подальшого розвитку з метою максимального забезпечення еквівалентності страхових інтересів його учасників. Табл.: 2. Рис.: 2. Бібліогр.: 20.

Ключові слова: аграрне страхування; попит і пропозиція; сільськогосподарські ризики; страховий інтерес і страховий захист; страховий ринок.

УДК 368:338.43

Взаимосвязь страхового интереса и страховой защиты при сбалансировании спроса и предложения на рынке аграрного страхования / Виленчук А. Н. // Экономика АПК. – 2016. – № 2. – С. 84.

Целью статьи является отражение взаимосвязи страхового интереса и страховой защиты при сбалансировании спроса и предложения как определяющего условия дальнейшего развития рынка аграрного страхования.

Методологической основой исследования стали общетеоретические методы научного познания: индуктивный и дедуктивный, абстрактно-логический, монографический, проблемный, графический, системно-структурный и сравнительный анализ.

По результатам исследования установлено, что движущей силой развития страховых отношений в аграрной сфере является проявление взаимного имущественного интереса субъектов страхового рынка, а также потребность производителей сельскохозяйственной продукции в надежной страховой защите. Представлена логическая последовательность трансформации понятий "страховой интерес" и "страховая защита" в финансово-экономических взаимоотношениях на страховом рынке. Определены мотивационные факторы страхователей и страховщиков по конкретизации их интересов в участии в страховом процессе.

Как элемент научной новизны отражена совокупность страховых интересов страховщиков и страхователей в контексте сбалансирования их финансово-экономической состоятельности к нейтрализации рисков в аграрной сфере.

На основе анализа динамики основных показателей спроса и предложения на рынке аграрного страхования, а также оценки соотношения посевных и застрахованных площадей в разрезе сельскохозяйственных культур установлено, что отечественный рынок аграрного страхования имеет значительный потенциал своего развития, особенно в условиях последовательного сбалансирования страховых интересов и ответственности субъектов страхового процесса. Сформулированы предложения, направленные на установление равновесия между субъектами рынка аграрного страхования, в качестве основы для дальнейшего развития с целью максимального обеспечения эквивалентности страховых интересов его участников. Табл.: 2. Илл.: 2. Библиогр.: 20.

Ключевые слова: аграрное страхование; спрос и предложение; сельскохозяйственные риски; страховой интерес и страховая защита; страховой рынок.

UDS 368:338.43

The interrelation of insurance interest and insurance protection under the balance of demand and supply at the agrarian insurance market / Vilenchuk O.M. // Ekonomika APK. – 2016. – № 2. – P. 84.

The paper is aimed to depict the interrelation of insurance interest and insurance protection under the balance of demand and supply as the main condition for further development of agrarian insurance market.

The general theoretical methods of scientific research: induction and deduction, abstract and logical, monographic, graphical, systematic and structural and comparative analyses became the methodological basis for the investigation.

The investigation results have determined the motive forces of the insurance interrelation development in the agrarian sphere. They are mutual property interest of the insurance market subjects and the agricultural producers need in trustworthy insurance protection. The transformation of logical sequence of the term "insurance interest" and "insurance protection" in the financial economical interrelation at the insurance market has been considered. The motivate forces of insured persons and insurers as for concrete definition of their interests in the insurance process have been determined. The combination of insurance interests insured persons and insurers in the contest of the balancing. Their financial economical ability and risk neutralization in the agrarian sphere has been shown as a new scientific element.

On the of the main demand and supply indices dynamics at the agrarian insurance market and also the evaluation of interrelation of area under crops and insured area of crops it has been determined that the

domestic market of agrarian insurance has great potential of development, especially under conditions of gradual balancing between the insurance interests and liability of insurance process subjects. The supply directed to the balance between the subjects of agrarian insurance market as the basis for further development with the aim of maximum provision of insurance interest's equivalence of its participants has been determined. Tabl.: 2. Figs.: 2. Refs.: 20.

Key words: insurance, demand and supply, agricultural risk, insurance interest and insurance protection, insurance market.

УДК 330.3:339.187.6:338.434

Концептуальні засади формування фінансового забезпечення сільських територій / Лазутіна Л.О. // Економіка АПК. – 2016. – № 2. – С. 91.

Мета статті полягає в окресленні складових концепції формування фінансового забезпечення сільських територій. Для цього здійснено систематизацію та обґрунтування складових державної політики фінансового забезпечення соціальної сфери села, його нормативного супроводу у найбільш вагомих напрямках, аналіз виконання раніше прийнятих програм і нових законодавчих ініціатив. Методика проведення дослідження включає такі методи: аналізу, абстрактно-логічний для визначення меж концепції, порівняння та зіставлення з метою оцінки фактичних даних фінансування за окремі періоди й роки, графічний – для наочного відображення зміни в часі показників досліджуваного аспекту проблеми.

Концепцію розглянуто як систему теоретичних поглядів, об'єднаних науковою ідеєю, провідний задум, котрий визначає стратегію дій уряду у здійсненні планів, програм і реформ фінансового забезпечення сільських територій. Проаналізовано рівень забезпечення сільських населених пунктів об'єктами соціальної інфраструктури відповідно до потреби, структуру загальних доходів сільських домогосподарств для оцінки стану сільських територій як вихідних даних для подальшої стратегії розвитку.

Як елемент новизни позиціоновано напрями концепції, які визначені на основі зарубіжного досвіду країн зі схожою проблематикою розвитку сільських територій.

Окрім того, здійснено аналіз нової Концепції розвитку сільських територій (2015 р.) та обґрунтовано підходи до напрямів державної політики підтримки сільських територій; проведено розрахунок потреби ресурсів для фінансового забезпечення функціонування й розвитку сільських територій.

Запропоновано удосконалення форм організації місцевого самоврядування з урахуванням цілей і завдань сталого розвитку сільських територій на підставі аналізу нормативних документів, у тому числі зарубіжних.

Проаналізовано практику окремих областей щодо розширення джерел фінансування розвитку сільських територій, яку відіграють міжнародні фонди.

Зроблено висновки щодо основ державної бюджетної політики підтримки сільських територій, якими є орієнтація на соціальні аспекти їхнього розвитку, у центрі яких знаходяться проблеми сільських жителів, що передбачає врахування всіх факторів та умов проживання – соціальні, економічні, культурно-освітні й природоохоронні.

Подальшими напрямками досліджень з цієї проблеми є аналіз чинного законодавства щодо підтримки аграрної сфери та опрацювання напрямів його гармонізації з європейським і світовим досвідом. Табл.: 1. Рис.: 3. Бібліогр.: 22.

Ключові слова: концепція, соціальна сфера, сільські території, фінансове забезпечення, державна підтримка.

УДК 330.3:339.187.6:338.434

Концептуальные основы формирования финансового обеспечения сельских территорий / Лазутина Л.А. // Экономика АПК. – 2016. – № 2. – С. 91.

Цель статьи заключается в определении составляющих концепции формирования финансового обеспечения сельских территорий. Для этого осуществлена систематизация и обоснование составляющих государственной политики финансового обеспечения социальной сферы села, его нормативно-

го сопровождения в наиболее весомых направлениях, анализ выполнения ранее принятых программ и новых законодательных инициатив. Методика исследования включает такие методы: анализа, абстрактно-логический для определения границ концепции, сравнения и сопоставления для оценки фактических данных финансирования за отдельные периоды и годы, графический – для наглядного отображения изменения во времени показателей исследуемого аспекта проблемы.

Концепцию рассмотрено как систему теоретических взглядов, объединенных научной идеей, ведущий замысел, определяющий стратегию действий правительства в осуществлении планов, программ и реформ финансового обеспечения сельских территорий. Проанализированы уровень обеспечения сельских населенных пунктов объектами социальной инфраструктуры в соответствии с потребностью, структура общих доходов сельских домохозяйств для оценки состояния сельских территорий в качестве исходных данных для дальнейшей стратегии развития.

Как элемент новизны позиционированы направления концепции, которые определены на основе зарубежного опыта стран с похожей проблематикой развития сельских территорий.

Кроме того, проведен анализ новой Концепции развития сельских территорий (2015) и обоснованы подходы к направлениям государственной политики поддержки сельских территорий; произведен расчет потребности ресурсов для финансового обеспечения функционирования и развития сельских территорий.

Предложено совершенствование форм организации местного самоуправления с учетом целей и задач устойчивого развития сельских территорий на основании анализа нормативных документов, в том числе зарубежных.

Приведена практика отдельных областей по расширению источников финансирования развития сельских территорий, которую осуществляют международные фонды.

Сделаны выводы об основах государственной бюджетной политики поддержки сельских территорий, которыми является ориентация на социальные аспекты их развития, в центре которых находятся проблемы сельских жителей, что предусматривает учет всех факторов и условий проживания – социальные, экономические, культурно-образовательные и природоохранные.

Дальнейшими направлениями исследований в этой проблеме является анализ действующего законодательства по поддержке аграрной сферы и наработки направлений его гармонизации с европейским и мировым опытом. Табл.: 1. Илл.: 3. Библиогр.: 22.

Ключевые слова: концепция, социальная сфера, сельские территории, финансовое обеспечение, государственная поддержка.

UDS 330.3:339.187.6:338.434

Conceptual foundations of formation of financial support of rural areas / Lazutina L.O.
// *Ekonomika APK.* – 2016. – № 2. – P. 91.

The main objective of the paper is to justify components of The Concept of Financial Support of Rural Areas. The components of the state policy of financial support of rural social sphere were defined and systematized, the author studied its legislative provisions in the most significant areas, and analysed the previously adopted program mes and new legislative initiatives. The methodology of the study includes such methods: analysis, abstract and logic method for determination of the boundaries of the concept, comparison for appraisalment of the actual finance data in certain periods and years, graphic modelling for visual representation of the dynamics of indicators in the research aspect of the problem.

The concept was considered as a system of theoretical views, united by a scientific idea, a leading plan, which determines the strategy of the government to execute the programs of financial support of rural areas. There were analysed the level of social infrastructure support in rural areas and the structure of total income of rural households for appraisalment the state of rural areas as baseline data for the formation of future strategy of development.

As an element of novelty the areas of the concept were defined on the basis of international experience with similar problems of rural development.

The article provides the analysis of new Rural Development Concept (2015) and justifies the approaches to state policy of support of rural areas.

There was made the calculation of need of financial resources to ensure the functioning and development of rural areas.

The ways of enhancement of forms of local government organization considering the goals and objectives of sustainable rural development based on the analysis of regulations, including foreign ones were suggested.

There was shown the practice of individual areas of expansion of the sources of financing of rural development with the participation of international funds.

The article provides the conclusions on the foundations of the state financial policy of support of rural areas with a focus on the social aspects of development that take into consideration all factors of living conditions in rural areas - social, economic, cultural and educational.

The further areas of research in this problem will be an analysis of the current legislation of the agrarian sphere support and the development of directions of its harmonization with European and international experience. Tabl.: 1. Figs.: 3. Refs.: 22.

Key words: concept, social sphere, rural area, funding, state support.

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ КАПІТАЛ

INNOVATIVE ACTIVITY AND
INTELLECTUAL CAPITAL

UDS 338.432. [663/664]

The methodological approach to the realization of innovative business strategies / Kovalenko O.V.

// *Ekonomika APK.* – 2015. – № 2. – P. 99.

The objectives of this paper are to define the strategic orientations, to develop the architecture and the business model of the innovative business in the food industry of Ukraine within the framework of crisis.

The core of the innovative system of the food industry is an innovative business. Perspective development of enterprises and markets for their products requires the improvement of methodological approaches to implementation of the development strategy of an innovative business. On the example of the innovative business, based on a new drying technology of the liquid beer pellet (brewing waste) the author has developed the architecture and the business model of an enterprise. The architecture of the innovative business strategy reflects the sequence of its construction. The test scenario is different from the classical schemes due to changing order of organizational procedures that entrepreneurs apply to accelerate the introduction of innovative products into the market. At the experimental enterprise innovator has adapted the business strategy, at the same time risking to lose the right to intellectual property of the invented technology. The business model is the connecting chain between innovation, business plan and strategy of the enterprise. It integrates all parts of the business plan (technical, social and economic), ensures the implementation of the main content of the business - the relations between the team members in order to make a profit, to develop an enterprise, to meet social needs of the population. Following successfully elaborated business model and promoting of innovation on the market, can make it "a subversive" at a niche markets of similar products. Tabl.: 1. Figs.: 1. Refs.: 14.

Key words: strategy, business innovation, business model, the architecture of the business strategy.

УДК 338.432.[663/664]

Методологічний підхід щодо реалізації стратегії інноваційного бізнесу / О.В. Коваленко

// *Економіка АПК.* – 2015. – № 2. – С. 99.

Метою статті є визначення стратегічних орієнтирів, розроблення архітектури і бізнес-моделі інноваційного бізнесу в харчовій промисловості України в умовах кризи.

Ядром інноваційної системи харчової промисловості є інноваційний бізнес. Перспективний розвиток таких підприємств та ринків збуту їхньої продукції потребує удосконалення методологічних підходів щодо реалізації стратегії розвитку інноваційного бізнесу. На прикладі останнього, побудовано на основі впровадження технології сушіння рідкої пивної дробини (відходу пивоваріння), розроблено архітектуру і бізнес-модель підприємства. Архітектура стратегії інноваційного бізнесу відображає послідовність його побудови. Досліджений сценарій відрізняється від класичних схем зміною порядку виконання організаційних процедур, до яких вдаються підприємці з метою прискорення виведення інноваційної продукції на ринок. У дослідному підприємстві інноватор адаптував стратегію бізнесу, ризикуючи при цьому втратою права на інтелектуальну власність винайденої ним технології.

Сполучною ланкою між інновацією, бізнес-планом і стратегією підприємства є бізнес-модель. Вона об'єднує усі частини бізнес-плану (технічну, соціальну й економічну), забезпечуючи реалізацію основного змісту самого бізнесу – множини відносин між учасниками команди односторонньої з метою одержання прибутку, розвитку підприємства, задоволення соціальних потреб споживачів. Дотримання вдало розробленої бізнес-моделі та виведення на ринок інновації може зробити її "підривною" для нішевих ринків аналогічної продукції. Табл.: 1. Рис.: 1. Бібліогр.: 14.

Ключові слова: стратегія, бізнес, інновації, бізнес-модель, архітектура стратегії бізнесу.

УДК 338.432.[663/664]

Методологический подход к реализации стратегии инновационного бизнеса / О.В. Коваленко
// Экономика АПК. – 2015. – № 2. – С. 99.

Целью статьи является определение стратегических ориентиров, разработка архитектуры и бизнес-модели инновационного бизнеса в пищевой промышленности Украины в условиях кризиса.

Ядром инновационной системы пищевой промышленности является инновационный бизнес. Перспективное развитие таких предприятий и рынков сбыта их продукции требует усовершенствования методологических подходов к реализации стратегии развития инновационного бизнеса. На примере последнего, построенного на основе внедрения технологии сушки жидкой пивной дробины (отходов пивоварения), разработана архитектура и бизнес-модель предприятия. Архитектура стратегии инновационного бизнеса отражает последовательность его построения. Исследуемый сценарий отличается от классических схем изменением порядка выполнения организационных процедур, к которым прибегают предприниматели для ускорения вывода инновационной продукции на рынок. В опытном предприятии инноватор адаптировал стратегию бизнеса, рискуя при этом потерей права на интеллектуальную собственность изобретенной им технологии. Связующим звеном между инновацией, бизнес-планом и стратегией предприятия является бизнес-модель. Она объединяет все части бизнес-плана (техническую, социальную и экономическую), обеспечивая реализацию основного содержания бизнеса – отношений между участниками команды единомышленников бизнеса с целью получения прибыли, развития предприятия, удовлетворения социальных потребностей населения. Следование удачно разработанной бизнес-модели и вывод на рынок инновации может сделать ее "подривной" на нишевых рынках аналогичной продукции. Табл.: 1. Илл.: 1. Библиогр.: 14.

Ключевые слова: стратегия, бизнес, инновации, бизнес-модель, архитектура стратегии бизнеса.

УДК 336.012.23:351.82

Финансовые ресурсы как инструмент государственного регулирования на региональном уровне // Акимова Е.А. // Экономика АПК. – 2016. – № 2. – С. 105.

Основной целью исследования является изучение теоретических и практических аспектов финансовых средств в государственном регулировании социально-экономического развития регионов на основе мирового опыта. В результате исследования были аналитически обобщены финансовые механизмы, имеющие большой теоретический и практический интерес с точки зрения опыта развитых и развивающихся стран. Исследование проводилось методами системного анализа и логического обобщения. Ограничения исследования: требуются более пространные сведения теоретического и практического характера, отвечающие текущим требованиям рыночной экономики.

Оригинальность и научная новизна исследования заключается в том, что в экономической системе, основанной на рыночных отношениях, в ситуации, когда возрастает роль и значение финансов, были даны рекомендации в русле повышения финансовых ресурсов в деле государственного регулирования социально-экономического развития регионов. Результаты исследования могут быть использованы в обеспечении социально-экономического развития регионов. Библиогр.: 12.

Ключевые слова: региональная политика, региональное развитие, финансовый механизм, государственное регулирование, финансовые ресурсы.

УДК 336.012.23:351.82

Фінансові ресурси як інструмент державного регулювання на регіональному рівні // Акімова Е.А. // Економіка АПК. – 2016. – № 2. – С. 105.

Основною метою дослідження є вивчення теоретичних і практичних аспектів фінансових засобів у державному регулюванні соціально-економічного розвитку регіонів на основі світового досвіду. В результаті дослідження було узагальнено фінансові механізми, що мають великий теоретичний і практичний інтерес із погляду досвіду розвинутих та країн, що розвиваються. Дослідження проводили методами системного аналізу і логічного узагальнення. Обмеження дослідження: вимагається більше просторових відомостей теоретичного й практичного характеру, що відповідають поточним вимогам ринкової економіки.

Оригінальність і наукова новизна дослідження полягає в тому, що в економічній системі, побудованій на ринкових засадах, за ситуації, коли зростає роль та значення фінансів, були дані рекомендації в руслі підвищення фінансових ресурсів у справі державного регулювання соціально-економічного розвитку регіонів. Результати дослідження можуть бути використані в забезпеченні соціально-економічного розвитку регіонів. Бібліогр.: 12.

Ключові слова: регіональна політика, регіональний розвиток, фінансовий механізм, державне регулювання, фінансові ресурси.

UDS 336.012.23:351.82

Financial resources in the regulation of social and economic development of regions // Akimova Y.A. // Ekonomika APK. – 2016. – № 2. – P. 105.

The main objective of the paper is to study the theoretical and practical aspects of financial resources in the state regulation of social and economic development of the regions based on international experience. As a result of the study there were analytically summarized financial mechanisms that are of great theoretical and practical interest, in terms of the experiences of developed and developing countries. The study was conducted by methods of systems analysis and logic synthesis. Limitations of the study: in need of more extensive information theoretical and practical nature that meet current requirements of the market economy. The authors provides recommendations on the increase of funding in state regulation of social and economic development of regions within the framework of market economy in general and increase of the significance of the financial sector in particular. The results can be used to ensure the social and economic development of regions. Refs.: 12.

Key words: regional policy, regional development, financial mechanism, government regulation, financial resources.